

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV-176813-2/ODK-2023

Praha 31. října 2023

Poskytnutí informace

Ministerstvo vnitra obdrželo Vaši žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, zda může obec nařizovat četnost sekání trávy na soukromém pozemku, a to v návaznosti na obecně závaznou vyhlášku obce Velký Luh č. 3/2021 (dále jen „OZV“).

K žádosti o informace Vám Ministerstvo vnitra jako povinný subjekt sděluje, že obec Velký Luh OZV v souladu s § 12 odst. 6 zákona o obcích, ve znění účinném do 31. prosince 2021, zaslala Ministerstvu vnitra, přičemž OZV nebyla ze strany Ministerstva vnitra shledána v rozporu se zákonem.

Dále Vám k žádosti sdělujeme, že obec může v souladu s § 10 písm. c) zákona o obcích „*ukládat povinnosti v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně (dále jen ‚veřejná zeleň‘) a k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti*“.

Jak judikoval Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. Pl. ÚS 45/06, „*ustanovením čl. 104 odst. 3 Ústavy České republiky (dále jen ‚Ústava‘) jsou obce přímo zmocněny tvořit právo ve formě vydávání obecně závazných vyhlášek. Na rozdíl od vydávání právních předpisů v přenesené působnosti ve smyslu čl. 79 odst. 3 Ústavy, k vydávání obecně závazných vyhlášek v mezích své věcné působnosti, a to i když jsou jimi ukládány povinnosti, již obce žádné další zákonné zmocnění nepotřebují (s výhradou ukládání daní a poplatků vzhledem k čl. 11 odst. 5 Listiny.)*“

Stanovení mezí samostatné působnosti obce svěřila Ústava zákonu (čl. 104 odst. 1 Ústavy), jímž je de lege lata zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Ten v § 10 stanoví věcné oblasti, v nichž jsou obce oprávněny bez výslovného zákonného zmocnění tvořit právo. Pro všechny tyto věcné oblasti platí společná podmínka, že musí jít o záležitost v zájmu obce a občanů obce (§ 35 odst. 1 zákona o obcích), tzn. o záležitost místní, nikoli o záležitost krajského nebo celostátního významu. Platí také, že obecně závazná vyhláška se nesmí dostat do rozporu se zákonem.

Odpověď na otázku, zda obec nepřekročila meze své zákonné působnosti tím, že normuje oblasti vyhrazené zákonné úpravě, předpokládá identifikaci předmětu a cíle regulace zákona na straně jedné a obecně závazné vyhlášky na straně druhé. Pokud se nepřekrývají, nelze bez dalšího říci, že obec nesmí normovat určitou záležitost z důvodu, že je již regulována na úrovni zákona. Ani soukromoprávní zákonná regulace bez dalšího nevyklučuje regulaci prostřednictvím obecně závazných vyhlášek obcí, pokud se předměty a cíle jejich regulace liší.

Předmět a cíl regulace podle § 10 písm. c) zákona o obcích se neomezuje jen na ochranu rostlin jako živých organismů, ale zahrnuje (primárně) ochranu veřejné zeleně v závislosti na místních podmínkách a zájmech obyvatel dané obce, kteří prostřednictvím svého zastupitelstva a jím přijímané obecně závazné vyhlášky realizují a prosazují svou představu o podobě a kvalitě životního prostoru, který je bezprostředně obklopuje a má přímý dopad na jejich fyzické i duševní zdraví a pohodu jejich bydlení. Obec tedy je oprávněna stanovit povinnost pravidelných sečí veřejné zeleně a úklidu po seči.“

K dotazu, zda je obec oprávněna nařizovat počet sečí veřejné zeleně, je z uvedeného nálezu zřejmé, že **obec je oprávněna počet sečí veřejné zeleně upravit obecně závaznou vyhláškou.**

Otázkou podmiňující shora uvedené oprávnění k ukládání povinnosti je otázka vymezení veřejné zeleně, na kterou se taková povinnost vztahuje.

*Zde je nutno opět vycházet ze znění zákona o obcích a to § 34, podle kterého „Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to **bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.**“*

Rovněž zde lze uvést výklad provedený v již zmíněném nálezu sp. zn. Pl. ÚS 45/06, kde je uvedeno že: „(...) není a nemůže být protiústavní, pokud režimu veřejného prostranství podléhají také některé prostory vlastněné osobami soukromého práva, nýbrž je naopak důslednou realizací univerzálního pojmu vlastnictví nerozlišujícího vlastníky soukromoprávní a veřejnoprávní povahy. Na stanovení povinnosti vlastníkovi nebo uživateli pozemku, který je veřejným prostranstvím, ve věcně vymezené oblasti samostatné působnosti obce [§ 10 písm. c) zákona o obcích]

tedy není možné bez dalšího hledět jako na nucené omezení vlastnického práva ve smyslu čl. 11 odst. 4 Listiny (Listiny základních práv a svobod pozn. ministerstva). Vedle toho Ústavní soud v tomto nálezu konstatoval, že z čl. 11 odst. 3 Listiny vyplývá, že vlastnické právo není absolutním a ničím neomezeným právním panstvím nad věcí, nýbrž má plnit a současně též plní i jiné funkce. Ústavní a právní systém České republiky vychází jednak z principu, že vlastnictví zavazuje a je omezeno zákonem chráněnými obecnými zájmy, jednak z možnosti státního zásahu do úpravy vlastnických práv ve veřejném, resp. obecném zájmu. Jestliže k takové úpravě ve veřejném zájmu dojde, nejedná se o zásah do rovnosti různých vlastníků.“

I když na rozdíl od veřejného prostranství není pojem veřejná zeleň jakkoli blíže charakterizován, lze i v tomto případě, v návaznosti na judikaturu Ústavního soudu, vyjít z legální definice veřejného prostranství a **za veřejnou zeleň považovat tu, která se nachází na veřejných prostranstvích v obci.**

Z uvedeného je tedy zcela zřejmé, že i **vůči pozemku v soukromém vlastnictví, který má povahu veřejného prostranství, může být stanovena povinnost provádět seče veřejné zeleně.**

Příslušná OZV stanovuje povinnost sečí veřejné zeleně, tj. zeleně, která se nachází „pouze“ na veřejných prostranstvích; OZV tak nestanovuje povinnost seče na jakémkoli pozemku. Pokud se domníváte, že Váš pozemek nemá povahu veřejného prostranství, a nespadá tak pod režim zavedený OZV, je nutno se proti případné sankci bránit v rámci přestupkového řízení.

Ing. Bc. Miroslav Veselý
ředitel odboru

Vyřizuje: Mgr. Ing. Boris Csillagi
tel. č.: 974 816 422
e-mail: odbordk@mvcr.cz